

*Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Харківська державна академія культури
Кафедра режисури*

Світлана Шумакова

**Кваліфікаційна магістерська робота.
Алгоритм підготовки та захисту**

**Навчальний посібник
для здобувачів ступеня вищої освіти
«Магістр»**



Диплом

**Харків
2025**

*Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Харківська державна академія культури
Кафедра режисури*

Світлана Шумакова

**Кваліфікаційна магістерська робота.
Алгоритм підготовки та захисту**

**Навчальний посібник
для здобувачів ступеня вищої освіти
«Магістр»**

**У 2 частинах
Частина 2**

Харків
2025

УДК 378.022.091.33 – 027.22:792](075.8)

Ш96

Друкується за рішенням науково-методичної ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 10 від 27 лютого 2025 р.)

Рецензенти:

Світлана ОСАДЧА, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри історії музики та музичної етнографії ОНМА ім. А. В. Нежданової;

Антоніна КІКОТЬ, доктор культурології, професор кафедри майстерності актора ХДАК

Автор:

Світлана ШУМАКОВА, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури ХДАК

Шумакова, С.

Ш96

Кваліфікаційна магістерська робота. В 2 ч. Ч. 2. Алгоритм підготовки та захисту : навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» відповідно до напрямку фахової підготовки випускової кафедри режисури ХДАК / Світлана Шумакова; М-во культури та стратегічних комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Каф. режисури. — Харків : ХДАК, 2025. — 37 с.

Навчальний посібник призначено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, денної і заочної форми набуття освіти, відповідно до напрямку режисерської і акторської фахової підготовки випускової кафедри режисури Харківської державної академії культури.

Видання висвітлює сутність і змістове наповнення самостійного виконання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної магістерської роботи в двох напрямках – розробки практичної і наукової компонент – творчого проєкту та науково-дослідницької роботи, деталізуючи алгоритми їхньої підготовки та захисту в рамках засідання Екзаменаційної комісії.

УДК 378.022.091.33 – 027.22:792](075.8)

©Харківська державна академія культури, 2025 р.

© Шумакова С., 2025 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	
1.1. Мета, завдання кваліфікаційної магістерської роботи	6
1.2. Етапи виконання (підготовчий, основний, завершальний) і захист творчого проєкту й науково-дослідницької компоненти кваліфікаційної магістерської роботи	6
2. КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА В ПЕРЕДЗАХИСТНИЙ ПЕРІОД. ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ: ЗАХИСТ	
2.1. Супровідно-організаційні питання підготовки кваліфікаційної магістерської роботи до захисту. Творче і наукове керівництво, консультування, рецензування	13
2.2. Методологічний підхід до оцінки режисерської /акторської роботи здобувача в рамках творчого проєкту при проходженні процедури публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи	16
2.3. Атестації. Критерії, принципи оцінювання результатів захисту кваліфікаційної магістерської роботи	19
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	21
ДОДАТКИ	24

ВСТУП

Навчальний посібник для здобувачів розроблено на підставі:

- Закону України “Про освіту” від 05.09.2017 р. № 2145-VIII (зі змінами та доповненнями);
- Закону України “Про вищу освіту” від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами та доповненнями);
- Національної рамки кваліфікацій (в редакції постанови КМУ від 25.06.2020 р. № 519);
- Указу Президента України “Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму” від 09.04.2021 р. № 153/2021;
- Статуту ХДАК (затверджено Міністерством культури та інформаційної політики України від 10.06.2022 р. Наказ № 194/1);
- Положення про організацію освітнього процесу в Харківській державній академії культури (затверджено вченою радою ХДАК, протокол № 11 від 28.06.2024 р.);
- Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та роботу екзаменаційних комісій у Харківській державній академії культури (ухвалено рішенням вченої ради ХДАК 29 березня 2019 р., протокол № 8);
- Положення про організацію практик здобувачів вищої освіти Харківської державної академії культури (зі змінами та доповненнями) (затверджено вченою радою ХДАК, протокол №7, від 26 лютого 2022 р.);
- Положення про кваліфікаційну (магістерську) роботу ОПП «Сценічне мистецтво» (затверджено методичною радою факультету сценічного мистецтва ХДАК, протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.) (затверджено радою факультету сценічного мистецтва, протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.; засіданням кафедри режисури, протокол № 2 від 28 серпня 2024 р.);
- Положення про систему запобігання і виявлення фактів академічної недоброочесності в наукових роботах працівників і здобувачів вищої освіти Харківської державної академії культури (затверджено вченою радою ХДАК, протокол № 11 від 25 червня 2021 р.).

Згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII (ст. 5), другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв’язання комплексних проблем у галузі професійної та (або) дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення в культурно-мистецькій галузі.

Виконання кваліфікаційної магістерської роботи здобувачами денної та заочної форм здобуття освіти, які навчаються в магістратурі випускової кафедри режисури ХДАК, передбачається освітньо-професійною програмою і навчальним планом підготовки здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Кваліфікаційна магістерська робота визначає рівень професійної кваліфікації здобувача вищої освіти, ступінь оволодіння й відповідності отриманих компетентностей до вимог професійного стандарту фахівця галузі сценічного мистецтва.

Кваліфікаційна магістерська робота здобувача вищої освіти реалізує розв'язання складного професійно-орієнтованого завдання як рішення практичної проблеми (втілення творчого проєкту) з науко-теоретичним обґрунтуванням на відповідному рівні (виконання науково-дослідницької роботи).

Кваліфікаційну магістерську роботу складають дві рівнозначні частини – практична, зважаючи на специфіку напряму підготовки та майбутню професійну діяльність випускника (творчий проєкт (режисерська постановка / акторське втілення образу)) та наукова (науково-дослідницька робота).

Пропонований навчальний посібник конкретизує з детальним висвітленням поетапного сутнісного наповнення весь комплекс дій здобувача вищої освіти з виконання та захисту кваліфікаційної магістерської роботи, зокрема її практичної частини – творчого проєкту.

Щодо наукової частини, то їй присвячене окреме видання – перша частина навчального посібника для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» «Кваліфікаційна магістерська робота: науково-дослідницькі пошуки».

1. АЛГОРИТМ ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1.1 Мета, завдання кваліфікаційної магістерської роботи

Виконання кваліфікаційної магістерської роботи відповідно до напрямку фахової підготовки випускової кафедри режисури Харківської державної академії культури є завершальною стадією навчання в магістратурі здобувачів вищої освіти, *метою якої є опанування методологією творчого вирішення прикладного характеру (творчий проєкт) і розв'язання сучасних проблем наукового характеру (наукове дослідження)* на основі формування інтегральної, загальних та професійних компетентностей (відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій 7 рівня).

Завдання виконання кваліфікаційної магістерської роботи:

- систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки фахівця другого (магістерського) рівня вищої освіти, їх практичне застосування при вирішенні конкретних виробничих, постановочно-виконавських, творчо-мистецьких і дослідницьких задач у галузі сценічної професійної діяльності;
- набуття досвіду з розробки й організації, виконання творчого проєкту, аналізу отриманих на практиці результатів та подальшого публічного захисту обраного проєкту;
- розвиток та закріплення навичок самостійного виконання дослідження, опановування методикою роботи з опорою на сучасні інформаційні технології у процесі розв'язання питань, передбачених завданнями підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи;
- визначення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця щодо готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах ринкової економіки, сучасного виробництва та розвитку сфери сценічного мистецтва.

Мета даного видання – сприяти засвоєнню алгоритму самостійного виконання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної магістерської роботи в двох напрямках – розробки практичної і наукової компонент – творчого проєкту та науково-дослідницької роботи, конкретизуючи змістове наповнення послідовності дій до проходження захисту.

1.2. Етапи виконання (підготовчий, основний, завершальний) і захист творчого проєкту й науково-дослідницької компоненти кваліфікаційної магістерської роботи

Підготовчий разом з основним етапом опрацювання кваліфікаційної магістерської роботи триває протягом 1-го та 2-го семестрів 1-го року навчання в магістратурі, завершальний етап (невід'ємно логічно поєднаний з основним), триває протягом 3-го семестру 2-го року магістратури.

Підготовчий етап

Підготовчий етап розпочинається з виокремлення здобувачем разом з *творчим керівником* цілої низки формо-змістових уточнень щодо творчого проєкту, втілюваного в майбутньому. Наступним кроком здобувача є окреслення з *науковим керівником* досліджуваної проблематики, формулювання теми кваліфікаційної магістерської роботи (науково-дослідницької частини) в руслі узгодженості з творчим проєктом.

Реалізація концепції фахової підготовки випускової кафедри режисури ХДАК передбачає одночасну паралельну роботу здобувача вищої освіти в двох напрямках, стосовно:

- ***творчого проєкту (практичної частини) з метою публічної демонстрації як безпосередньої реалізації режисерської постановки (артпроєкту, шоупрограми, театралізованого видовища, фольклорного свята тощо) на професійному рівні втілення авторського задуму та оперування режисерським інструментарієм / акторської розробки сценічного образу (виконання ролі в театральній виставі, теле-, кінопроєкті тощо) – акторської інтерпретації обраної ролі на фаховому рівні володіння арсеналом експресивно-виразних засобів чуттєво-художнього творення)*** з обов'язковою відеофіксацією та складанням **анотації** як теоретичним обґрунтуванням. Здобувач втілює ідеї щодо майбутнього творчого проєкту, конкретизацію покрокової реалізації якого узгоджує з творчим керівником. Вивчення дисципліни «Постановочно-виконавська майстерність» сприяє набуттю здобувачем фахових знань, умінь, навичок, що використовуються в процесі виконання творчої частини кваліфікаційної роботи;
- ***наукової роботи (текстової дослідницької частини).*** Здобувач з'ясовує стан досліджуваної проблематики, зокрема сучасний рівень наукової розробки обраної теми; формулює об'єкт і предмет, мету і завдання наукового дослідження; структурує історіографію і джерельну базу, категоріально-понятійний апарат і методологію дослідження; здійснює дослідницькі розвідки у виокремлених аспектах тощо. Вивчення курсів «Магістерський семінар» і «Методологія наукового дослідження» сприяє набуттю здобувачем вищої освіти знань, умінь і навичок, необхідних для виконання дослідження з дотриманням вимог академічної доброчесності. Процес реалізації обраної дослідницької роботи передбачає здійснення здобувачем пошуку нових пріоритетних наукових рішень у сфері мистецтвознавства, поглиблене осмислення професійної проблеми, розробки інноваційних пропозицій і рекомендацій щодо їх упровадження, та проходження у подальшому остаточно завершеної роботи перевірки на академічний плагіат (наукова бібліотека ХДАК).

Наприкінці 1-го та 2-го семестрів у рамках засідань кафедри режисури відбувається проміжний контроль, по закінченню 3-го семестру – підсумковий, які передбачають звіти здобувача вищої освіти та його творчого і наукового керівників про здійснену здобувачем творчу й науково-дослідницьку роботу.

Основний етап

Практична частина кваліфікаційної магістерської роботи є пов'язаною з проходженням виробничої практики, в рамках якої передбачається реалізація здобувачем вищої освіти творчого проєкту (публічна демонстрація), згідно специфіки напряму підготовки та майбутньої професійної діяльності випускника (як режисерської постановки /акторської розробки сценічного образу).

Виробнича практика проводиться (на 2-му курсі (3-й семестр)) з метою продукування здобувачем вищої освіти проєкту як певного підсумку навчання – виконання в якості фахівця сфери сценічного мистецтва творчої компоненти кваліфікаційної магістерської роботи та набуття професійного досвіду з режисерсько-постановчої /акторської роботи в рамках діяльності організацій, установ, підприємств, які є причетними до створення розважальних заходів /театральних вистав (теле-, кінопроєктів). Практикант має реалізувати свій творчий задум і скоординувати весь цикл роботи /приймати участь у роботі режисерсько-постановчої /акторської групи.

У ході опрацювання практичної частини кваліфікаційної магістерської роботи принципово дієво розширюються отримані здобувачем вищої освіти професійні знання та компетентності як прикінцевий результат його фахового становлення в процесі навчання та рівня набуття професійного досвіду щодо відтворення задуму розважального заходу /акторської гри (як затвердження навичок ефективного здійснення самостійної фахової діяльності).

У роботі над творчим проєктом здобувачі вищої освіти мають стратегічно бути націленими на високопрофесійну реалізацію в якості режисера /актора фахових ініціатив в руслі конструктивної співтворчості і командної роботи в групі, поглибленого засвоєння режисерських /акторських технологій.

У межах виробничої практики передбачається виключно самостійна робота здобувача освіти виробничого характеру на тлі власно розробленої проєктної діяльності (втілюваного проєкту як режисерської /акторської роботи). Проєкт здобувача може ґрунтуватися й на участі в мистецьких акціях міського /державного рівня, всеукраїнських /міжнародних фестивалях, конкурсах, культурно-мистецьких форумах і арт-платформах інших країн тощо.

Творчим проєктом вважається самостійна режисерська постановка /акторське сценічне втілення ролі на завершальному етапі фахової підготовки як складова форми виявлення уміння реалізації здобувачем вищої освіти набутих теоретичних і практичних знань у руслі вирішення ним творчих задач як методологічно конструктивного результату опрацювання образного формату.

Пропонований до захисту здобувачем вищої освіти проєкт має бути оригінальним і високохудожнім, актуальним, певною мірою інноваційним у галузі майбутньої професійної діяльності, відбивати здатність здобувача до системного мислення, пріоритет пошуків новітніх креативних (творчо-мистецьких, виробничих, режисерсько-постановчих, організаційно-управлінських) рішень із розв'язання творчих задач як на інтегральному, так і диференціальному рівні, в площині режисерської інтерпретації художнього задуму /акторського втілення ролі.

Творчий проєкт в рамках фахової підготовки:

– режисерського спрямування – відтворення режисерського задуму як концептуальної складової художньо-творчого процесу створення сценічної форми, якій авторська режисура «надає» візуальне життя у сценічному просторово-часовому вимірі, що потребує синтезу спеціальних прийомів, акцентів та комплексу засобів ідейно-емоційної виразності;

– акторського спрямування – розробка сценічного образу в розумінні структури виконавського ремесла як опрацьовування інструментами акторської майстерності в заданих ролю психо-фізичних й ідейно-художніх «координатах» сценічного існування – втілення ролі.

Успішна реалізація творчого проєкту є визначенням відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця, його готовності і спроможності до самостійної роботи в умовах ринкової економіки, актуальних особливостей стану сучасного виробництва в обраній ним творчо-професійній сфері.

Зміст творчого проєкту (практичної частини) кваліфікаційної роботи повинен відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій 7 рівня.

Втілення творчого проєкту передбачає поза врахуванням спрямування фахової підготовки (і в практичній режисерській і акторській роботах) здобувачів можливу задіяність в актуальних культурно-мистецьких проєктах та ініціативах, перформансах, арт-експериментах сучасних мистецьких груп й ін.

Творчий проєкт може бути розробленим в рамках карнавалів-парадів, fashion-показів, фольк-шоу, церемоній нагородження тощо.

Реалізацію творчого проєкту супроводжує складання здобувачем *анотації*, що є обґрунтуванням його професійних здібностей художнього мислення в контексті створення сценічного образу постановки /акторського образу.

Анотація відповідно до:

- режисерського проєкту – концентрований (максимально лаконічний) виклад режисерського постановочного плану;*
- акторського проєкту – концентрований виклад ідейно-тематичного аналізу сценічного втілення ролі (розробки сценічного образу).*

Анотація до творчого проєкту у формі скороченої версії режисерського постановочного плану /ідейно-тематичного аналізу сценічного втілення ролі (розробки сценічного образу) має відповідати структурі, затвердженій кафедрою режисури ХДАК (Додатки В, Д, Е), як необхідне доповнення допуску творчого проєкту до захисту.

Здобувачем вищої освіти має, з одного боку, втілюватися творчий проєкт як професійна творчо-мистецька робота, що пред'являє авторський креатив у сфері фахової діяльності (режисурі /акторському мистецтві), з іншого, – здобувачем має виконуватися оригінальне наукове дослідження, в розробці якого можуть бути зацікавлені мистецькі заклади, установи.

Обидві складові (підготовлені здобувачем з метою публічного захисту) виконують в цілому *кваліфікаційну функцію* щодо отримання академічного ступеня «Магістр», засвідчуючи рівень фахової кваліфікації й компетентності автора в рамках виконання кваліфікаційної магістерської роботи.

Науково-дослідницька робота здійснюється в безперервному режимі в міру обробки здобувачем досліджуваних теоретичних та емпіричних матеріалів у фокусі сформованої ним логіки наукових пошуків й окресленого науково-дослідницького інструментарію з вибудованою системою аналітичних процедур, що супроводжується наданням науковим керівником роботи уточнювальних певні аспекти дослідження консультацій і директивних вказівок. Завершене дослідження перевіряється й оцінюється науковим керівником (детальніше – в параграфі про наукове керівництво) і редагується автором, згідно нормативних вимог до кваліфікаційних робіт (більш конкретно й розгорнуто – в першій частині навчального посібника для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» «Кваліфікаційна магістерська робота: науково-дослідницькі пошуки») та дотримання норм академічної доброчесності, затверджених ХДАК.

Дотримання вимог академічної доброчесності здобувачем вищої освіти рівнозначно в практичній (в межах творчого проєкту) і в науково-дослідницькій частинах кваліфікаційної магістерської роботи передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- виконання кваліфікаційної магістерської роботи з опрацюванням обох частин в усвідомленій важливості принципу інтелектуальної самостійності та творчої самостійності;
- відсутність в кваліфікаційній магістерській роботі недостовірної інформації та розглядуваних даних.

Порушенням академічної доброчесності при виконанні кваліфікаційної магістерської роботи вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) отриманих іншими особами мистецько-творчих і науково-дослідницьких результатів;
- самоплагіат – часткове або повне оприлюднення як нового власного мистецько-творчого доробку й опублікованих науково-дослідницьких результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо авторства виконання кваліфікаційної магістерської роботи або її складових.

Відповідальність за достовірність матеріалів (наукових, інформаційних, фактуальних, візуальних) кваліфікаційної магістерської роботи несе здобувач.

Завершальний етап

1. До сценічно втіленого творчого проєкту розробляється презентація і готується до неї доповідь (згідно анотації творчого проєкту (режисерської постановки /акторської розробки сценічного образу); отримується відгук творчого керівника /консультантів та відбувається обговорення на кафедрі режисури – **це складові завершеної практичної частини кваліфікаційної магістерської роботи.**

2. Виконана наукова робота (текстова дослідницька частина) зі здійсненою здобувачем апробацією (участю в двох наукових конференціях з обов'язковими публікаціями в наукових збірках (оприлюдненням результатів дослідження)) оформлюється за нормативними вимогами; подається завершена робота (в електронному форматі) у встановлені кафедрою режисури терміни щодо перевірки на плагіат; отримуються відгуки наукового керівника, внутрішнього та зовнішнього рецензентів (докладніше – у параграфі про наукове керівництво і рецензування); розробляється презентація наукової роботи та готується доповідь до неї – **це складові завершеної науково-дослідницької частини кваліфікаційної магістерської роботи.**

3. Відбувається передзахист (попередній захист) кваліфікаційної роботи на кафедрі режисури ХДАК (що є обов'язковим), на якому демонструються:

- тизер (відео реалізованої практичної роботи (до 2 хвилин)),
- презентація творчого проєкту з доповіддю,
- презентація науково-дослідницької роботи з доповіддю.

Весь процес здійсненої здобувачем вищої освіти роботи стосовно розробки творчого проєкту та наукового дослідження відбивається у виразній **презентаційній формі з лаконічними доповідями, що містять, так званий, інформаційно-сутнісний максимум, тобто системний виклад з ключовими позиціями, які з авторської точки зору самого здобувача, мають викликати інтерес і визначають властиві двом частинам запропонованої випускником кваліфікаційної магістерської роботи (практичній компоненті та науково-дослідницькій) особливості.**

У підготовленому усному виступі (в цілому до 20 хвилин) здобувач вищої освіти презентує обидві частини кваліфікаційної магістерської роботи, зокрема:

- представляє тизер, стисло розповідає на основі демонстрації презентації про свій творчий проєкт, акцентуючи особливості втілення режисерського задуму / створення сценічного образу (**до 10 хвилин**);
- на основі демонстрації презентації розкриває об'єкт і предмет, мету і завдання, методи дослідження; його наукову новизну та практичне значення; основні положення та висновки наукової роботи (**до 10 хвилин**).

У процесі обговорення кваліфікаційної магістерської роботи здобувач має надавати на поставлені запитання лаконічні й конкретизовані відповіді. Під час

передзахисту можуть бути виявлені певні прорахунки або “слабкі місця” в підготовці кваліфікаційної роботи, що має бути відкоригованим здобувачем. Надаються рекомендації та зауваження й встановлюється термін усунення вказаних недоліків.

Передзахист постає апробацією результатів завершеної мистецько-творчої та науково-дослідницької діяльності здобувача вищої освіти у встановлений кафедрою режисури термін й отримання допуску кваліфікаційної магістерської роботи до публічного захисту на засіданні Екзаменаційної комісії (ЕК).

Попередній захист вважається успішним, якщо:

- представлений творчий проєкт (режисерська постановка /акторська розробка сценічного образу) отримала схвальні відгуки від рецензентів і в обговоренні фахівців випускової кафедри режисури;
- наукова робота за структурою, змістом та оформленням відповідає вимогам вищої школи; здобувач вільно володіє науково-поняттєвим апаратом і матеріалами свого дослідження; теоретично обґрунтовує власні дослідницькі позиції й узагальнює отримані результати та відповідає змістовно на поставлені запитання;
- продемонстровані презентації й представлені доповіді до двох рівнозначних частин кваліфікаційної магістерської роботи повністю розкривають змістову сутність й аспекти роботи, здійсненої здобувачем вищої освіти в руслі їхнього релевантного виконання.

На завершення передзахисту підбиваються підсумки, оцінюється стан підготовки кваліфікаційних магістерських робіт, ухвалюється рішення щодо рекомендації /не рекомендації до захисту на засіданні ЕК.

Підпис завідувача кафедри на титульному аркуші анотації, який ставиться на основі прийняття позитивного рішення щодо підсумків попереднього обговорення в робочому порядку фахівцями кафедри режисури творчого проєкту здобувача, є підтвердженням допуску до захисту на засіданні ЕК практичної частини кваліфікаційної магістерської роботи випускника.

Після успішного проходження передзахисту науково-дослідницької частини кваліфікаційна робота друкується і брошурується (виключно у тверду обкладинку (*канальний перепліт з твердою палітуркою*)), підписується здобувачем вищої освіти та візується науковим керівником. Завідувач кафедри підписом на титульному аркуші поданої на кафедру режисури роботи дає дозвіл на її допуск до захисту на засіданні ЕК. Робота подається до розгляду ЕК за тиждень до захисту.

Якщо робота не допущена до захисту, питання щодо неї вирішується на засіданні кафедри режисури ХДАК із заслуховуванням висновку наукового керівника та пояснень здобувачу вищої освіти причин недопуску.

Попередній захист кваліфікаційної магістерської роботи має відбутися не пізніше 7–10 днів до захисту. Позитивний відгук кафедри є підставою подачі роботи до Екзаменаційної комісії (не пізніше двох днів до захисту на засіданні ЕК).

2. КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТА ЗДОБУВАЧА В ПЕРЕДЗАХІСТНИЙ ПЕРІОД. ТВОРЧИЙ ПРОЄКТ: ЗАХИСТ

2.1. Супровідно-організаційні питання підготовки здобувачем кваліфікаційної магістерської роботи до захисту. Творче і наукове керівництво, консультування, рецензування

Творчими керівниками, які відповідають за керівництво постановочно-виконавською частиною кваліфікаційної магістерської роботи здобувачів, та науковими керівниками, які здійснюють керівництво дослідницькою частиною, призначаються висококваліфіковані фахівці кафедри режисури та кафедри майстерності актора з-поміж науково-педагогічних працівників, що мають науковий ступінь або вчене /почесне звання, та /або провідні спеціалісти у сфері сценічного мистецтва.

Керівництво роботами здобувачів викладачами, які не мають наукового ступеня (мають почесне звання), є можливим за умови проведення наукової роботи викладачем за досліджуваними науковими темами випускової кафедри.

Одним висококваліфікованим фахівцем кафедри режисури або кафедри майстерності актора може здійснюватися творче і наукове керівництво водночас. Керівництво призначається випусковою кафедрою режисури з урахуванням побажання здобувача; у процесі роботи керівники можуть змінитися. За рішенням кафедри або на прохання здобувача вищої освіти /наукового керівника кваліфікаційної магістерської роботи, можуть призначатися консультанти зі специфічних наукових, виробничих, творчо-професійних питань.

Науковий керівник кваліфікаційної магістерської роботи має обов'язки, які не можуть бути формальними і не виконаними, що окреслюють коло даних питань:

- допомога здобувачу вищої освіти у виокремленні досліджуваної проблеми, варіативних формулюваннях теми кваліфікаційної роботи, згідно наявної наукової літератури з реального уможливлення дослідження;
- роз'яснення з приводу розробки обраної теми та побудови структури й фактографії науково-дослідницької роботи;
- надання пояснень щодо систематизації джерельної бази дослідження та викладу історіографії теми;
- консультації стосовно обробки здобувачем вищої освіти досліджуваних теоретичних та емпіричних матеріалів у фокусі формування логіки дослідницьких розвідок та науково-дослідницького інструментарію,

- побудови системи аналітичних процедур;
- поглиблені роз'яснення з приводу окреслення наукового апарату та релевантної методології дослідження здобувача;
 - супроводження роботи уточнювальними аспектні вектори дослідження консультативно-директивними вказівками;
 - контроль в ході виконання здобувачем кваліфікаційної роботи, надання рекомендацій відносно апробації творчого проєкту та дослідження;
 - підготовка відгуку з умотивованим висновком про можливість допуску кваліфікаційної роботи до захисту.

Відносно змін формулювань, уточнень, більш осучаснених коригувань назви кваліфікаційної роботи у світлі розвитку наукової думки, обов'язково здобувач вищої освіти всі свої дії має узгоджувати з науковим керівником.

Кваліфікаційна магістерська робота обов'язково має бути рецензована. **Рецензентів, зовнішнього і внутрішнього, обирає сам здобувач**, коло наукових інтересів яких торкається культурологічно-мистецтвознавчого спрямування.

Рецензентом, що надає внутрішню рецензію, може бути викладач-науковець відповідного фаху кафедр ХДАК.

Практик-професіонал сфери сценічного мистецтва може бути обраним здобувачем консультантом кваліфікаційної роботи.

Зовнішнє рецензування здійснюється виключно фахівцем, який має науковий ступінь кандидата / доктора наук або почесне звання (обов'язково), є штатним працівником закладу вищої освіти (наукової установи) /закладу культурно-мистецького профілю) та фахово компетентним із напрямку, за яким підготовлено кваліфікаційну роботу. Підпис на рецензії має бути завіреним у відділі кадрів з печаткою установи.

Подана на рецензію робота може розглядатися у фокусі всіх критеріїв оцінки робіт площини академічного письма. Рецензія надається у вільній формі викладу із зазначенням усіх переваг пропонованого здобувачем дослідження та недоліків проведеної ним наукової роботи.

І внутрішня, і зовнішня рецензії, і відгук наукового керівника (який може уточнювати відношення автора роботи до здійснюваного ним процесу дослідження) складаються за єдиним принципом, без відмінностей, – класичним принципом рецензування (оцінюються визначально важливі складові дослідження, які або окреслюють єдину дослідницьку канву, або ні, – і дослідження не сприймається цілісним і завершеним).

Увага звертається на відповідність дослідницької частини кваліфікаційної роботи до вимог вищої школи та її наукову цінність, зокрема визначаються:

- актуальність вибору теми;

- обґрунтованість наукового апарату дослідження (об'єкта і предмета, мети і завдань, науково-дослідницьких підходів і методів);
- критичний аналіз стану наукової розробленості визначеної проблематики;
- релевантність наукової новизни дослідження;
- практичне значення одержаних результатів;
- презентативність обробленої здобувачем джерельної бази та сформованої фактографії дослідження;
- кореляція мети й завдань зі змістом роботи;
- побудова структурованості роботи відносно сформованих автором завдань дослідження;
- рівень систематизації й аналітики виокремлених автором матеріалів (наукових і публіцистичних) та даних з проблематики дослідження;
- адекватність меті дослідження представленої логіки авторських науково-дослідницької розвідки;
- концептуалізація та теоретизація пропонованого дослідження;
- обґрунтованість авторських позицій;
- ступінь розкриття теми наукової роботи;
- апробація дослідницьких положень автора в рамках наукових конференцій;
- аргументованість і доведеність сформульованих висновків;
- впровадження на практиці отриманих здобувачем результатів дослідження відносно професійної сфери;
- коректність наукової мови та бібліографічного оформлення дослідження, літературного (орфографічно-граматичного, стилістичного) викладу тексту;
- дотримання вимог до оформлення науково-дослідницької роботи.

У завершальній частині відгуку наукового керівника /рецензії вказується ступінь відповідності представленого дослідження щодо вимог до такого виду робіт, робиться висновок про можливість / неможливість допущення її до захисту на засіданні ЕК.

Відгуку наукового керівника /рецензія має бути об'єктивною, відображати як позитивні, так і негативні сторони роботи (недостатню повноту і докладність розв'язання завдань бездоказових тверджень тощо).

Керівник творчого проєкту має сприяти втіленню практичної роботи здобувача, згідно напряму фахової підготовки, – розробці режисерсько-постановчої експлікації /методики створення акторського художнього образу, що окреслює коло таких питань:

- ***відпрацюванню основних позицій режисерського задуму***, що є творчим процесом, в результаті якого виокремлюється пластично-просторове і тональне рішення постановки, в єдиному стилістичному і жанровому ключі з емоційним його сприйняттям (що має обов'язково сформуватися в конкретне режисерське розуміння та осмислення дійсності як трансляції сценічного твору з позицій сьогодення (точка зору художника на дійсність, представлену в постановці). Тобто

режисерська постановча експлікація реалізується, виходячи з трьох її смислотворчих основ – ідеї втілення проєкту, форми, надання цивільної позиції;

- **відпрацюванню основних позицій акторського задуму** щодо створення яскравого та життєво-правдивого образу як власного його тлумачення з розумінням психології персонажа, складних внутрішніх конфліктів, широкого спектру почуттів, внутрішніх переживань (максимально якісно та реалістично втілювати образ, ґрунтуючись на таких елементах, як: пластичні рухи, міміка, фонетичні особливості персонажа). Тобто побудова цілісного образу ролі, відповідно основним факторам її втілення: передачі емоційного стану персонажа, відтворення атмосфери сценічної події й мислення в її межах – ідеологічного підходу до світу подій сюжету.

Щодо рецензії на творчий проєкт здобувача вищої освіти, то вона вбачається максимально стислим за змістом осмислення предметності фактури проєкту випускника, не просто критичним аналізом його творчої режисерської / акторської роботи, а осмислення її художньої цінності й актуальності значення відображення реалій життя (надається (за аналізом представленого на рецензування відеозвіту проєкта) оцінка реалізованого твору сценічного мистецтва у співвідношенні із сучасною дійсністю з виявленням авторської позиції).

Смисловим навантаженням рецензії є те, що розглядається художня організація реалізованого режисерського / акторського твору (матеріал, прийоми та стиль) як аспекти предметного розуміння сценічної структури з притаманною їй образотворчо-виразною мовою, створеною здобувачем.

Рецензент відзначає невикористані можливості в підготовці роботи, висловлює рекомендації стосовно підвищення теоретико-прикладного рівня дослідження. Під час процедури захисту кваліфікаційної магістерської роботи здобувач обов'язково надає відповіді на всі зауваження рецензентів, пояснює власну точку зору щодо здійсненого дослідження.

2.2. Методологічний підхід до оцінки режисерської /акторської роботи здобувача в рамках творчого проєкту при проходженні процедури публічного захисту кваліфікаційної магістерської роботи

Захист кваліфікаційної магістерської роботи проводиться на відкритому засіданні Екзаменаційної комісії, де можуть бути присутніми та брати участь в обговоренні всі охочі, за умови непорушення порядку й процедури захисту.

Негативна оцінка кваліфікаційної магістерської роботи, яка може бути висловлена в рецензії, не є підставою до її недопущення до захисту перед ЕК.

На захист кваліфікаційної магістерської роботи до ЕК подається:

- ***з практичної частини:***
 - тизер втіленого творчого проєкту (на електронному носії);

- зброшурований примірник анотації;
 - висновок творчого керівника з характеристикою діяльності випускника під час виконання практичної роботи та висновок кафедри щодо неї;
 - рецензія фахівця на творчий проєкт з рекомендованою оцінкою.
- **з науково-дослідницької частини:**
 - зброшурований примірник роботи (з електронним носієм), що містить всі її матеріали;
 - відгук наукового керівника;
 - зовнішня та внутрішня рецензії на виконану роботу;
 - документація з перевірки роботи на плагіат (перша сторінка FullReport (Повного звіту подібності, згенерованого Системою виявлення і запобігання плагіату щодо роботи) та Протокол аналізу звіту подібності, які надає бібліотека ХДАК після перевірки роботи).

До ЕК можуть подаватися й інші матеріали, що характеризують освітню та професійну компетентність випускника, наукову та практичну цінність виконаної ним кваліфікаційної роботи: друковані статті, відомості про участь здобувача з втіленим творчим проєктом в конкурсах та фестивалях.

Стосовно науково-дослідницької частини кваліфікаційної магістерської роботи здобувача, як було вище зазначено, деталізований виклад поетапних дій в рамках підготовки, реалізації, оформлення та захисту наукового дослідження міститься в першій частині посібнику (з пакетом зразків) для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» «Кваліфікаційна магістерська робота: науково-дослідницькі пошуки».

У цілому: досліджувана тема має бути актуальною, розробленою на високому науковому рівні та демонструвати здатність здобувача розв'язувати дослідницькі задачі, пов'язані з науковою аналітикою й теоретичними обґрунтуваннями авторських позицій.

Обсяг роботи – 30–50 сторінок.

Розроблюваний здобувачем вищої освіти творчий проєкт (*режисерський / акторський*) за часом може тривати від 30 до 90 хвилин, що має бути представленим здобувачем вищої освіти у *2-х хвилинному тизері*.

Текст анотації творчого проєкту повинен бути, насамперед, стислим, викладеним в межах професійної термінології, з розкриттям особливостей проєкту, всього авторського надбання.

Обсяг анотації – 20 сторінок.

Щодо пропонованого творчого проєкту, то після здійснення здобувачем всієї послідовності дій, викладених в даному виданні, при проходженні процедури захисту кваліфікаційної магістерської роботи її практична частина

оцінюється як *професійна самореалізація у царині сценічного мистецтва наступним чином:*

– у фокус аналізу потрапляє образно репрезентований випускником у тизері художній зміст проєкту (зовнішньо-формальні компоненти та градус енергії й дії в конкретно-чуттєвій, безпосередньо сприйнятій формі) з віддзеркаленням життєвої логіки в її художньому еквіваленті, принципах творення мистецької тканини режисерської / акторської роботи, зокрема, авторського бачення, особливостях композиційної побудови, режисерських / акторських сценічних прийомів, які породжують пластичний образ проєкту, задіяних у роботі виразних засобів;

– аналізу піддається відтворена поетика режисерського / акторського проєкту здобувача і пропонована автором філософія.

Представниками Екзаменаційної комісії аналізується діапазон сценічної виразності, що ґрунтується на таких елементах: декораційне оформлення, світло, колір, звук, костюм, ігрова структура (технічні трюки), спецефекти, мистецькі режисерські / акторські засоби впливу на глядача – як цілісна картина – художня структура проєкту випускника.

Оцінюється режисерська концепція, індивідуальне авторське художнє бачення трактування задуму проєкта / опанування техніки відтворення цілісності акторського образу у витриманому малюнку ролі (з досягненням багатогранності ігрового персонажа, створеного з різноманітного матеріалу, включаючи глибинні протиріччя) як рівень здійсненої професійної роботи, фахової самореалізації здобувача.

Після завершення презентації здобувачем відбувається обговорення членами ЕК, в якому відзначається невикористані потенційні можливості в його мистецькій розробці. Здобувач обов'язково надає відповіді на всі запитання та зауваження, пояснює власну позицію щодо здійсненої роботи.

Згідно фахової підготовки обговорення зосереджується на позиціях:

- в оцінці режисерського проєкту відбивається:*
 - рівень реалізації творчого режисерського задуму автора (тема, ідея, проблема);*
 - стилістика художнього бачення в режисерській інтерпретації у;*
 - зчитуваність жанрової специфіки втіленої постановки;*
 - вибудованість режисером акторської гри;*
 - актуальність порушеної творчим проєктом проблеми;*
 - оригінальність режисерської інтерпретації задуму (особливості прийомів театралізації, сценографії, музичного супроводу, спецефектів тощо).*

- **в оцінці акторського проєкту відбивається:**

- рівень реалізації задуму сценічно втіленого образу й акторської творчої мобілізації;
- органічність і життєвість акту перевтілення, сила сценічного впливу акторського образу;
- здатність побудови акторського спілкування з глядачем шляхом досягнення емоційного контакту з аудиторією;
- щирість, виразність та емоційна насиченість акторської гри;
- володіння основними інструментами актора щодо створення образу, психофізичним апаратом, тілом, мовним апаратом (рух, міміка, жести як засоби виразності актора, які доповнюють голос і мову) тощо;
- справжність акторської мистецької цінності.

2.3. Атестації. Критерії, принципи оцінювання результатів захисту кваліфікаційної магістерської роботи

Відповідно до Закону України “Про вищу освіту” затверджено Порядок атестації осіб, які здобувають ступінь магістра, у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності, за якою навчаються.

Атестація з державного кваліфікаційного іспиту на засіданні Екзаменаційної комісії в рамках фахової режисерської та акторської підготовки випусковою кафедрою режисури передбачає захист кваліфікаційної магістерської роботи здобувача, що містить практичну частину та науково-дослідницьку з обговоренням.

Процедуру захисту кваліфікаційної магістерської роботи складають, як вище зазначено, з практичної частини – демонстрація тизера реалізованого творчого проєкту з презентацією-доповіддю, оголошення відгуку творчого керівника та рецензента, обговорення творчого проєкту із запитаннями членів ЕК до здобувача; ***з науково-дослідницької частин*** – презентація-доповідь здійсненого дослідження, оголошення відгуку наукового керівника та рецензентів, обговорення творчого проєкту із запитаннями членів ЕК до здобувача.

Загальна тривалість захисту не повинна перевищувати 30 хв.

Під час захисту здобувачем кваліфікаційної магістерської роботи будь-яка допомога з боку когось неприпустима і вважається проявом академічної недоброчесності.

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційної магістерської роботи здійснюється відповідно системі контролю знань за 100-бальною шкалою із переведенням у шкалу ECTS.

Оцінки захисту кваліфікаційної магістерської роботи оголошуються здобувачам в день проведення атестації з державного кваліфікаційного іспиту після прийняття рішення на закритому засіданні членів ЕК шляхом відкритого голосуванням.

Критерії та методики оцінки кваліфікаційної роботи містить *Додаток Л*.

При визначенні оцінки захисту кваліфікаційної магістерської роботи враховуються її практична частина та науково-дослідницька, виступ здобувача під час захисту, сформульовані науковим і творчим керівниками та рецензентами позиції щодо роботи, відповіді здобувача на зауваження рецензентів та на запитання членів ЕК.

У випадку одержання незадовільного результату повторний захист кваліфікаційної магістерської роботи впродовж однієї й тієї ж іспитової сесії роботи екзаменаційної комісії не дозволяється.

Повторний захист з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Оцінка, виставлена ЕК за результатами захисту кваліфікаційної магістерської роботи, оскарженню не підлягає.

За неявки здобувача на захист кваліфікаційної магістерської роботи за будь-яких причин виставляється відмітка «не з'явився».

У випадку, коли здобувач вищої освіти під час захисту виявляє поверхові знання або їх відсутність щодо змісту кваліфікаційної магістерської роботи (практичної частини та науково-дослідницької), не розуміє її визначених положень, відповідно, роботу слід розцінювати як таку, що виконана іншою особою. У такому випадку здобувачу, який представляє виконану не ним особисто роботу, виставляється незадовільна оцінка без права повторного захисту.

Здобувачам вищої освіти, які успішно захистили кваліфікаційну магістерську роботу рішенням ЕК видається диплом встановленого зразка про закінчення академії, отримання другого (магістерського) рівня вищої освіти та професійної кваліфікації (відповідно спеціальності).

Рішення щодо підсумкової оцінки захистів творчого проєкту та науково-дослідницької роботи приймається більшістю голосів членів ЕК за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензентів.

Після успішного захисту кваліфікаційної магістерської роботи рішенням ЕК здобувачу вищої освіти присвоюється ступінь магістра.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Обов'язкова

1. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посіб. Київ : НАКККиМ, 2014. 142 с.
2. Вовкун В. В. Мистецтво режисури масових видовищ : підручн. Київ : НАКККиМ, 2015. 356 с.
3. Горбов А. С. Режисура видовищно-театралізованих заходів: навч. посіб. Фастів : «Поліфаст», 2004. 264 с.
4. Житницький А. З. Драматургія масових театралізованих заходів : навч. посіб. 3-є вид., перероб. і випр. Харків : Тимченко, 2007. 128 с
5. Зайцев В. П. Майстерність артиста і ведучого: навч. посібник. Київ : НАКККиМ, 2016. 234 с.
6. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ : навч. посіб. (2-е вид.). Київ : ДАКОР, 2006. 252 с.
7. Кісін В. Режисура як мистецтво та професія: життя, актор, образ. Київ, 1999. 268 с. 9.
8. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів мистецтв і культури. Київ : Київський держ. ін-т театального мистецтва ім. І. К. Карпенка-Карого, 2001. 256 с.
9. Клековкін О. Ю. THEATRICA: Лексикон / ІПСМ НАМ України. Київ : Фенікс, 2012. 800 с. 45
10. Коломієць Р. Г. Сергій Данченко. Портрет режисера в інтер'єрі часу. Київ : Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка, 2001. 143 с.
11. Крипчук М. В. Основи сценарної майстерності: навч.-метод. рекомендації для мистецьких закладів фахової передвищої освіти / уклад. М. В. Крипчук. Київ : ДНМЦЗКМ, 2019. 30 с.
12. Коломієць Р. Г. Сергій Данченко. Портрет режисера в інтер'єрі часу. Київ: Національний академічний драматичний театр ім. Івана Франка, 2001. 143 с.
13. Кужельний О. П. Основи режисури театралізованих видовищ і свят. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів з грифом МОН України. Київ : НАКККиМ, 2012. 130 с.
14. Лановик М. Б., Лановик З. Б. Українська усна народна творчість: підручн. 3-тє вид., стер. Київ : Знання-Прес, 2005. 591 с.
15. Матушенко В. Б. Розвиток естрадного мистецтва: підручн. Київ : НАКККиМ, 2016. 200 с.
16. Обертинська А. П., Голубцова Л. Ф. Основи режисури масових вистав та свят. Київ : ДАККиМ, 2002. 87 с.

- 17.Паві Патріс. Словник театру / пер. М. Якуб'як. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 640 с. 19.
- 18.Поплавський М. М. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика : підручн. для студ. вищих навч. закл. культури і мистецтв. Київ: [б.в.], 2001. 560 с.
- 19.Поплавський М. М. Антологія сучасної української естради. Київ: Преса України, 2003. 240 с.
- 20.Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : моногр. / Катерина Станіславська. Київ : НАКККиМ, 2012. 320 с. : ілюстр.
- 21.Чемеровський Ф. А. Технологія підготовки, організації та проведення масових свят. Методичний посібник. Харків : вид. «АТОС», 2009. 100 с.
- 22.Шарварко Б. Режисура театралізованого масового дійства : навч.-метод. посіб. Київ : ДАКККиМ, 2004. 124 с.

Додаткова

1. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: навч. посіб. Видання 2 -ге, виправлене та доповнене. Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. 304 с.
2. Біль Р. Виховання акторської харизми : метод. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2013. 232 с.
3. Данченко С. Бесіди про театр. Київ, 1999. 219 с.
4. Єрмакова Н. П. Березільська культура: Історія, досвід : [моногр.]. Київ : Фенікс, 2012. 508 с.
5. Історія парадів незалежності URL: http://24tv.ua/istoriya_paradiv_nezalezh
6. Ленглі С. Театральний менеджмент і продюсерство. Американський досвід / пер. з англ. за ред. Безгіна. Київ, 2000.
7. Мамонтова Е. В. Державний протокол та церемоніал як символічний інструмент забезпечення процесу публічної комунікації: витоки, структура, нормативно-організаційні 47 засади : моногр. Одеса : Друкарський дім, 2011. 480 с.
8. Мамонтова Е. В. Військовий парад як політичний ритуал та символічна дія: від витоків до сьогодення. Актуальні проблеми політики : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. редкол.), Л. І. Кормич (голов. ред.), А. В. Полухіна (відп. ред.) [та ін.] ; НУ «ОЮА», Південноукр. центр гендер. проблем. Одеса : Фенікс, 2017. Вип. 59. С. 130–142.
9. Матушенко В. Б. Організація і методика проведення весільних свят : підручн. Київ : НАКККиМ, 2013. 200 с.
- 10.Обертинська А. Історія масових свят : навч. посіб. Київ, 1999. 130 с.
- 11.Обертинська А. Основи теорії драми та сценарної майстерності : навч. посіб. Київ : ДАКККиМ, 2002. 132 с.

12. Чайковский Д. Шляхи розвитку режисури як професії. Київ : Дух і Літера, 2013. 672 с.
13. Стиценко Т. Є., Пронюк Г. В., Сердюк Н. М., Хондак І. І. «Безпека життєдіяльності»: навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2018. 336 с.
13. Шумакова С. Індустрія шоу-продакшну: креативні тренди режисури шоу та арт-проектів як вихід за межі традиційних шаблонів мислення. Синтез мистецької науки, освіти і творчості в Україні та глобальному культурному просторі : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. (до 150-річчя з дня народження Августина Волошина) / Академія культури і мистецтв. Ужгород, 18–19 берез. 2024 р. С. 268–271.
14. Deer Joe. Directing in Musical Theatre: An Essential Guide. London: Routledge, 2013. 264 p.
15. Deer Joe, Rocco Dal Vera. Acting in Musical Theatre: A Comprehensive Course. London: Routledge, 2021. 408 p.
16. Derek McLane, Eila Mell, Ethan Hawke. Designing Broadway: How Derek McLane and Other Acclaimed Set Designers Create the Visual World of Theatre. Running Press Adult, 2022. 272 p.
17. Shumakova Svitlana “Showization” Life and “Artization” of Culture of Everydayas. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends: Collection of scientific papers with Proceedings of the VI International Scientific and Practical Conference, Oxford, February 2, 2024 / Oxford Sciences Ltd., European Scientific Platform. P.C. Publishing House & UKRLOGOS Group LLC, 2024. P. 453–455. DOI 10.36074/logos-02.02.2024.093

Інформаційні ресурси

1. Аудіо- та відеозаписи (масові театралізовані видовища та вистави (архів кафедри режисури ХДАК).
2. Комп'ютерні презентації.
3. Бібліотека Харківської державної академії культури. URL: <http://lib-hdak.in.ua>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
5. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. URL: <https://korolenko.kharkov.com>
6. Закон України «Про авторське право і суміжні права» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>

ДОДАТКИ

Додаток А

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ АНОТАЦІЇ ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

Харківська державна академія культури
Кафедра режисури

**Анотація до творчого проєкту
абвгдежз «Абвгдежзкл», абв «Абвгдежзклмнопрстуф»
на здобуття освітнього ступеня «Магістр»**

Виконав:

здобувач вищої освіти
галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальність 026 «Сценічне мистецтво»

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Керівник:

науковий ступінь,
вчене звання, посада

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Допущено до захисту

ХДАК
202_

Додаток Б

ЗМІСТ АНОТАЦІЇ ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ
(режисерський варіант)

Зміст

1. Вступ. Про проєкт	
2. Обґрунтування вибору теми	
3. Режисерський аналіз	
3.1 Тема	
3.2 Ідея	
3.3 Конфлікт (<i>особливості конфлікту</i>)	
3.4 Проблематика	
3.5 Сюжет.....	
3.6 Символізм проєкту	
3.7 Сценарій проєкту	
3.8 Епізоди	
3.9 Композиція	
4. Режисерський задум проєкту.....	
4.1 Спрямованість	
4.2 Надзавдання.....	
4.3 Наскрізна дія.....	
4.4 Образ видовища (<i>форма</i>)	
4.5 Атмосфера	
4.6 Темпо-ритм.....	
5. Партитура образів.....	
6. Висновки.....	
7. Література	
8. Додатки	

Додаток В

**СХЕМА ПОСТАНОВОЧНОГО ПЛАНУ АРТПРОЄКТУ,
СВЯТА, ТЕАТРАЛІЗОВАНОГО ЗАХОДУ**

ВСТУП:

**обґрунтування вибору теми
практичної частини кваліфікаційної роботи**

1. РЕЖИСЕРСЬКИЙ АНАЛІЗ

- 1.1. Літературний, документальний та візуальний матеріал для створення сценарію
- 1.2. Ідейно-тематичний аналіз сценарію
- 1.3. Складання сценарію

2. РЕЖИСЕРСЬКИЙ ЗАДУМ

- 2.1. Спрямованість
- 2.2. Розробка постановочного плану постановки (конкретна форма)
- 2.3. Художнє рішення видовища
- 2.4. Музично-шумове рішення видовища

3. ДОКУМЕНТАЦІЯ

- 3.1. Режисерський екземпляр сценарію
- 3.2. Виписки на:
 - виконавців та їх кількісний склад;
 - ескізи художнього рішення та костюмів;
 - партитуру світла;
 - проекційну апаратуру;
 - партитуру відео;
 - звукову апаратуру (із зазначенням часу звучання окремих фрагментів);
 - костюми або їхні деталі;
 - реквізит;
 - грим;
 - тривалість видовища
- 3.3. План-схема сценарію постановки (монтажний лист)
- 3.4. Схема планування просторового рішення постановки (вид згори)
- 3.5. Графік роботи над постановкою
- 3.6. Афіші, запрошення, фото та інші види реклами
- 3.7. Цифровий носій з фото та відеозвітом з прем'єри
- 3.8. Цифровий носій з електронною версією постановочного плану

Додаток Д

СХЕМА ПОСТАНОВОЧНОГО ПЛАНУ ВИСТАВИ

ВСТУП:

**обґрунтування вибору теми
практичної частини кваліфікаційної роботи**

1. РЕЖИСЕРСЬКИЙ АНАЛІЗ

- 1.1. Літературно-документальний та іконографічний матеріал майбутньої постановки (вистави)
- 1.2. Ідейно-тематичний аналіз: тема, ідея, конфлікт, дія і контрдія, розміщення дійових осіб за конфліктом, жанр і характер
- 1.3. Дійовий аналіз: сюжет за подіями, події основні та другорядні, завдання дійових осіб у кожній події
- 1.4 Архітектоніка
- 1.5. Літературно-сценічна історія постановки (вистави)

2. РЕЖИСЕРСЬКИЙ ЗАДУМ

- 2.1. Спрямованість. Надзавдання і наскрізна дія сценічної інтерпретації. Зерно постановки. Атмосфера та темпоритм.
- 2.2. Система образів
- 2.3. Інтерпретація дії
- 2.4. Художньо-образне рішення постановки (вистави)
- 2.5. Музично-шумове рішення постановки (вистави)
- 2.6. Розповідь про загальні художні особливості майбутнього постановки (вистави)

3. ДОКУМЕНТАЦІЯ

- 3.1. Режисерський екземпляр постановки (вистави)
- 3.2. Ескіз художнього оформлення або макет
- 3.3. Ескіз костюмів
- 3.4. Ескіз гриму
- 3.5. Партитура світлового оформлення
- 3.6. Партитура музично-шумового оформлення
- 3.7. Партитура відеопроєкції та медіа матеріалів
- 3.8. Виписка на костюми
- 3.9. Виписка на реквізит
- 3.10. Виписка на грим, перуки та найлегші
- 3.11. Графік роботи над постановкою
- 3.12. Афіша, запрошувальний білет, програма
- 3.13. Цифровий носій з фото та відеозвітом з прем'єри
- 3.14. Цифровий носій з електронною версією постановочного плану

ВСТУП:

**обґрунтування вибору теми
практичної частини кваліфікаційної роботи**

**1. АНАЛІЗ ДРАМАТУРГІЧНОГО
МАТЕРІАЛУ**

- 1.1. Біографія та творчий шлях драматурга
- 1.2. Історія написання та художнє втілення драматургічного твору
- 1.3. Опис основних подій згідно з розвитком сюжету

2. МЕТОДИКА РОБОТИ НАД СЦЕНІЧНИМ ОБРАЗОМ

- 2.1. Аналіз образу
- 2.2. Головні персонажі та їх взаємовідносини
- 2.3. Робота над характером та характерністю
- 2.4. Надзавдання та наскрізна дія ролі

3. СЦЕНІЧНЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗУ

- 3.1. Становлення образу за допомогою виразних засобів
- 3.2. Костюм та реквізит
- 3.3. Графік роботи
- 3.4. Афіша, запрошувальний білет, програма
- 3.5. Цифровий носій з фото та відеозвітом з прем'єри
- 3.6. Цифровий носій з електронною версією розробки сценічного образу

**ЗМІСТ АНОТАЦІЇ ДО ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ
(акторський варіант)**

СЦЕНІЧНЕ СТВОРЕННЯ АКТОРСЬКОГО ОБРАЗУ

1. Ідейно-тематичний аналіз драматургічного матеріалу

2. Досьє (характеристика) ролі (автор про героя; інші персонажі про героя; герой про себе)

3. Біографія персонажа

3.1. *Аналіз минулого* (місце народження; національність; умови формування героя; освіта і розвиток; обрана спеціальність; набута професія; матеріальні статки; місця роботи і посади героя)

3.2. *Прогностика майбутнього*

3.3. Відтворення сучасного життя ролі (вік; професія; посада; рівень освіченості; громадська корисність життя; матеріальне становище; побутове середовище; фізичні особливості образу; темперамент персонажу)

3.4. Методика створення акторського образу

3.4.1. Внутрішня і зовнішня характерність образу, зерно образу

3.4.2. Побудова наскрізної дії та надзавдання

3.4.3. Технічні засоби виразності костюм і грим; реквізит та аксесуари

ДОДАТКИ

Додаток А. Фотозвіт. Посилання на відео «Створення акторського образу»

Додаток Б. Рецензія на створення акторського образу.

ЗРАЗКИ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Книги одного автора

Безручко О. В. Творча і мистецько-наставницька діяльність в Україні діячів театру і кіно : монографія : в 2 т. / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Ф-т кіно і телебачення. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2017. Т. 1. 211 с. ; Т. 2. 216 с.

Оніщенко О. І. Художня творчість: проект некласичної естетики : монографія. Київ : Ін-т культурології АМУ, 2008. 232 с.

Книги двох авторів

Баканурський А. Г., Корнієнко В. В. Театрально-драматичний словник ХХ століття. Київ : Знання України, 2009. 319 с.

Мухарський Д. О., Конькова І. Г. Свято – моя професія. Київ : Київ. правда, 2009. 264 с. : іл.

Книги трьох авторів

Бізюк А. В., Вовк О. В., Ткаченко В. П. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Харків : ХНУРЕ, 2019. 180 с.

Шейко В. М., Богуцький Ю. П., Кушнарєнко Н. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства : навч. посіб. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

Книги чотирьох і більше авторів

Естетика : підручник / Л. Т. Левчук [та ін.]. Київ : Вища шк. 2005. 431 с.

Книги за редакцією та укладання

Нариси з історії театального мистецтва України ХХ століття / ред. В. Сидоренко ; Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. Київ : Інтертехнологія, 2006. 1054 с. : іл.

Християнські зимові свята / уклад.: С. Дісс, О. Кривич. Донецьк : СПД ФО Сердюк В. І., 2005. 256 с.

Матеріали конференцій

Культура і суспільство ХХІ століття: духовні, культурологічні, соціальні виміри : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 27–28 трав. 2010 р. / М-во культури і туризму України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККІМ, 2010. 312 с.

Видатні постаті науки, культури і освіти України : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 30–31 жовт. 2008 р. / М-во культури і туризму України, Держ. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ : ДАКККиМ, 2008. 344 с.

Словники, довідники

Дятчук В. В., Барабан Л. І. Український тлумачний словник театральної лексики / В. В. Дятчук. Київ : Просвіта, 2002. 150 с.

Безклубенко С. Д., Рутковський О. Д. Український енциклопедичний кінословник. Т. 1. Основні терміни і поняття. Київ : КНУКиМ, 2006. 500 с.

Українська літературна енциклопедія. У 5 т. Т. 3 / ред. І. О. Дзеверін. Київ : Укр. енциклопедія ім. М. Бажана, 1995. 318 с.

Людство і віра : всесвітня історія народів і релігій. У 4 т. Т. 3 : енцикл.-довід. вид. / авт.-уклад. Г. Щокін. Київ : Персонал, 2008. 576 с.

Розділ книги

Станішевський Ю. Український театр кінця XIX – початку XX століть: проблеми синтетичної природи і становлення національного режисерського мистецтва // Нариси з історії театального мистецтва України XX ст. / ред. В. Сидоренко. Київ, 2006. С. 10–82.

Безгін І. Д. Менеджмент і менеджер у зарубіжній практиці виконавського мистецтва // Мистецтво і ринок : нариси. Київ : Компас, 2005. С. 315–357.

Стаття в матеріалах конференції

Кужельний О. П. Виявлення новітніх соціальних тенденцій світовою класичною драматургією // Культура і суспільство XXI століття: духовні, культурологічні, соціальні виміри : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., Київ, 27–28 трав. 2010 р. / М-во культури і туризму України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2010. С. 237–240.

Стаття в енциклопедії, словнику

Аверинцев С. С. Символ / С. С. Аверинцев // Софія. Логос : словарь. Киев : Дух і Літера, 2001. С. 155–161.

Скуратівський В. Л. Культурні цінності // Енциклопедія Сучасної України. Київ, 2016. Т. 16. С. 116.

Стаття у збірці

Єсипенко Р. Погляд на історію українського театру // Мистецтвознавство України : зб. наук. пр. Київ, 2006. Вип. 5. С. 137–148.

Опанасюк О. П. Структурне буття культур: історичний, мета-історичний та езотеричний аспекти // Ставропігійські філософські студії : зб. наук. пр. з філософії, психології, мистецтвознавства, культурології, педагогіки та філософії освіти. Львів, 2008. Вип. 2.

С. 46–65.

Стаття в журналі

Паламаренко О. А. Режисерська творчість у сценічному мистецтві українських театральних діячів ХІХ – початку ХХ століття // Культура і сучасність. 2011. № 2. С. 208–211.

Гродзицька М. Марсель Марсо та його послідовники на українській сцені // Український театр. 2009. № 3. С. 25–27.

Стаття в газеті

Слоновська О. Таке звичайне театральне диво // Культура і життя. 2012. 10 лют. С. 10.

Винник Т. Драматург має бути провокатором // Літературна Україна. 2011. 15 груд. С. 15.

Електронний ресурс

Вимоги до оформлення магістерської роботи. URL: http://web.znu.edu.ua/lab/fordep/oformlenie/diplom_magistra.htm

Ільків В. Богдан Бенюк в ролі Герасима Калитки у виставі «Сто тисяч» в Київському театрі на Подолі. URL: <http://lcatral.org.ua/>.

Українська культура в іменах URL: <http://web.kpi.kharkov.ua/ethics/wp-content/uploads/sites/131/2014/11/Posobyе-Ukraynckaya-kultura-v-ymenah-1.pdf>

Архівні документи

Наукове товариство ім. Шевченка // Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.

ДСТУ

ДСТУ ГОСТ 7.1:2015 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». URL: <http://library-phdpu.org.ua/>

ДСТУ 3008-2015 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

URL: <http://www.uazakon.com/document/spart94/inx94057.htm>

Законодавча, нормативна документація

Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.help/law/1556-VII/edition01.01.2019/>

Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Закон України «Про Освіту». Стаття 42 „Академічна доброчесність”. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>

Інструкція Міністерства освіти і науки України, стандартів вищої освіти України. URL: <https://zakon.help/law/1556-VII/edition01.01.2019/>

Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики»; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf

Додаток Л

ТАБЛИЦЯ
КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИКИ ОЦІНКИ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Оцінка	Зміст кваліфікаційної магістерської роботи	Оформлення кваліфікаційної магістерської роботи	Виступ з доповіддю (захист результатів дослідження)	Відповідь на запитання	Рівень виконання творчого проєкту
В і д м і н н о А 95-100 балів	Тема розкрита повністю. Об'єкт і предмет сформульовано коректно і відповідають заявленій темі і проблемі. Робота повністю відповідає усім чинним вимогам. Має наукову новизну; пройшла апробацію	Повністю відповідає усім чинним вимогам. Робота логічно структурована, викладена гарною науковою мовою.	Досягнуті результати викладено змістовно, структуровано, науково лаконічно. Презентація має художню складову і посилює загальне враження від доповіді	Відповіді на всі питання змістовні, демонструють високу ерудицію здобувача, досконале володіння фаховою термінологією. Продемонстровано високу культуру мови. Здобувача рекомендовано до аспірантури	Роботу виконано на найвищому рівні. Проєкт є високо-художнім, виконаним відповідно вимогам. Творчий проєкт рекомендовано до участі у фахових конкурсах, фестивалях
В і д м і н н о А 90-95 балів	Тема розкрита повністю. Об'єкт і предмет сформульовано коректно. Робота повністю відповідає усім чинним вимогам. Має наукову новизну; пройшла апробацію	Відповідає усім чинним вимогам. Робота логічно структурована, написана гарною науковою мовою.	Досягнуті результати викладено змістовно, структуровано, в межах відведеного часу. Презентація має художню складову і посилює загальне враження від доповіді	Відповіді на всі питання змістовні, демонструють певну ерудицію здобувача, володіння фаховою термінологією, високою культурою усного мовлення.	Проєкт виконано на високому рівні. Творчий проєкт рекомендовано до участі у фахових конкурсах, фестивалях
Д о б р е В 82-89 Балів	Тема розкрита повністю. Об'єкт і предмет коректні. Робота відповідає чинним вимогам. Наукова новизна визначена не точно; частково має апробацію	Відповідає чинним вимогам. Робота гарно структурована, написана науковою мовою.	Досягнуті результати викладено структуровано, в межах відведеного часу. Презентація посилює загальне враження від доповіді	Відповіді на питання переважно точні, володіння фаховою термінологією не є повністю відповідним, не проявлено глибоке розуміння теми	Творчий проєкт виконано на доброму рівні відповідно вимог.
Д о б р е	У цілому тема розкрита. Робота відповідає чинним	Частково відповідає вимогам. Робота структуро-	Досягнуті результати викладено структуровано у межах	Відповіді на питання не є точними, володіння фаховою	Роботу виконано на доброму рівні, але є окремі помилки.

С 74- 81 бал ів	вимогам. Наукова новизна визначена не точно	вана, написана науковою мовою	відвіденого часу	термінологією достатнє; не повністю проявлено розуміння теми	Творчий проект виконано відповідно вимог.
З а д о в і л ь н о Д	Тема розкрита неповно. Наукова новизна не визначена	Не повністю відповідає вимогам	Зміст викладено недостатньо змістовно і уривчасто	Відповіді на деякі запитання незмістовні, неправильні або відсутні	Роботу виконано на задовільному рівні. Творчий проект потребує доопрацю- вання Роботу виконано на задовільном у рівні
З а д о в і л ь н о Е	Тема розкрита неповно. Наукова новизна не визначена	Не повністю відповідає вимогам	Зміст викладено недостатньо змістовно і уривчасто	На більшість питань відповіді незмістовні, неправильні або відсутні	Роботу виконано на задовільном у рівні
З а д о в і л ь н о FX	Тема не розкрита	Не відповідає вимогам	Зміст не викладено або викладено недостатньо	На більшість питань відповіді відсутні	Рівень виконання роботи невисокий

Навчальне видання

Шумакова Світлана Миколаївна

**Кваліфікаційна магістерська робота.
Алгоритм підготовки та захисту**

*Навчальний посібник
для здобувачів ступеня вищої освіти
«Магістр»*

**У 2 частинах
Частина 2**

*Видається
в авторській редакції*

На обкладинці використано зображення, що належить бренду Mark Roberts

Підписано до друку 27.01.2025 р.
Формат 60х84 ¹/₁₆
Умов. друк. арк. 20,8. Папір офсетний.
Наклад 100 прим.м. Харків, 61002, вул. Алчевських, 44.
Свідоцтво про державну реєстрацію серія
ДК № 5495